

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ για ΠΑΙΔΕΙΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΠΡΩ.ΠΑΙΔΕΙ.Α.), ΑΜΚΕ

Δ Ι Ο Ι Κ Η Τ Ι Κ Ο Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ι Ο

www.prwpaideia.eu, / prw.paideia@gmail.com

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2018

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Θέμα: *Η θέση της ΠΡΩ.ΠΑΙΔΕΙ.Α. για το Σχέδιο Νόμου της Κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ «Αναδιοργάνωση των Δομών Υποστήριξης της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις»*

Για μία ακόμη φορά η Κυβέρνηση με το Σχέδιο Νόμου «Αναδιοργάνωση των Δομών Υποστήριξης της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις», αποδεικνύει την προχειρότητα και την έλλειψη σχεδιασμού που διακρίνει τις νομοθετικές της πρωτοβουλίες στον τομέα της Εκπαίδευσης. Αυτή τη φορά όμως το διακύβευμα δεν είναι μια λανθασμένη μεταβολή στο οργανόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας, που δημιουργεί θέσεις για πελατειακή διαχείριση, αλλά η ίδια η Εκπαίδευση. Γιατί αν το Νομοσχέδιο ξεπεράσει τα σοβαρά συνταγματικά προβλήματα που έχει, και τεθεί σε εφαρμογή, οι υπάρχουσες υποστηρικτικές Δομές της Εκπαίδευσης, οι αναπόσπαστα συνδεδεμένες με την ποιότητα, δεν θα βελτιωθούν, δεν θα επικαιροποιηθούν, όπως πράγματι χρειαζόταν, αλλά θα καταρρεύσουν, συμπαρασύροντας μαζί τους, ό,τι έχει απομείνει όρθιο στην Εκπαίδευση.

Οι προβλέψεις του Νομοσχεδίου αυτού, στις οποίες συμπυκνώνεται ο συγκεντρωτικός οίστρος και η εμμονή της ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας, να γραφειοκρατικοποιήσει και να αλώσει κομματικά την Εκπαίδευση, θα οδηγήσουν σε:

1. Υποβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης, Χωρίς μελέτη και σχεδιασμό αποδομούνται, ενοποιούνται, συγχωνεύονται και καταργούνται δομές εποπτείας, υποστήριξης, επιμόρφωσης των Σχολικών Μονάδων και του εκπαιδευτικού έργου. Πιο συγκεκριμένα:

- **Καταργείται** (αντί να διορθωθεί – βελτιωθεί) ο θεσμός του Σχολικού Συμβούλου, δηλαδή ο θεσμός που βρισκόταν σε άμεση επαφή με το Σχολείο, τον Διευθυντή, τον κάθε εκπαιδευτικό, τους μαθητές και τους γονείς για να συμβάλει μέσω της εμπρόσωπης επικοινωνίας, στην επίλυση θεμάτων επιστημονικής και παιδαγωγικής καθοδήγησης και ποιότητας στην εκπαίδευση.
- **Αντικαθίσταται** από το Περιφερειακό Κέντρο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ), ένα γραφειοκρατικό όργανο στην έδρα κάθε Περιφέρειας, μακριά από το Σχολείο, που θα στελεχώνεται από τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου (Σ.Ε.Ε.).
- **Καταργούνται** τα Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.), οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων (Σ.Σ.Ν.), τα Κέντρα Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού (ΚΕ.ΣΥ.Π.) και τα Γραφεία Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΓΡΑ.Σ.Ε.Π.). Καταργείται δηλαδή μια δέσμη θεσμών που κάλυπταν διαφορετικές ανάγκες των μαθητών.
- **Αντικαθίστανται** από μια νέα δομή- μετεξέλιξη του ΚΕ.Δ.Δ.Υ., το Κέντρο Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) που εξ ορισμού εξυπηρετεί αποκλειστικά την στήριξη των Σχολείων επί θεμάτων Ειδικής Αγωγής, αφήνοντας κενό το σημαντικό πεδίο της στήριξης της γενικής ποιότητας της εκπαίδευσης και των επιδόσεων του σχολείου και του μαθητή.

- **Καταργούνται** τα ΚΕΠΛΗΝΕΤ, δηλαδή ένα δίκτυο διοικητικών μονάδων που υποστήριζαν τις ψηφιακές υποδομές των Σχολικών Μονάδων σε επίπεδο hardware και software και **αντικαθίστανται** από έναν μόνο, ανά νομό Υπεύθυνο Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών που εκ των πραγμάτων είναι αδύνατον να ανταποκριθεί στο πλήθος και το εύρος των αναγκών των Σχολικών Μονάδων για τις οποίες ευθύνεται.
- **Καταργούνται** οι Υπεύθυνοι Σχολικών Δραστηριοτήτων, ενώ τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, δηλαδή ένας θεσμός με εκτεταμένο δίκτυο που ανέπτυξε πληθώρα δράσεων στις οποίες ενεπλάκησαν εκατοντάδες χιλιάδες μαθητές και εκπαιδευτικοί, μετατρέπονται σε Κέντρα Εκπαίδευσης για την Αειφορία (Κ.Ε.Α.) που θα έχουν μειωμένο αριθμό προσωπικού και δράσεις που τα εκτρέπουν από τον πρωταρχικό στόχο τους, την παροχή περιβαλλοντικής εκπαίδευσης .
- **Καταργούνται** τα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (ΠΕΚ) και απουσιάζει αναφορά σε σχέδιο και δομές επιμόρφωσης, τη στιγμή που το εκπαιδευτικό μας σύστημα έχει ανάγκη από τη διαμόρφωση μιας εθνικής στρατηγικής και πλέγματος δομών και δράσεων για την συστηματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

2. Συγκεντρωτισμό και περιττή γραφειοκρατία στη θέση της προσωπικής ευθύνης

Πρόκειται για ένα φαραωνικό σχέδιο με αλληπάλληλες επικαλυπτόμενες, ως προς τα καθήκοντα και τις ευθύνες, δομές, που αντί να απλοποιεί την αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων της εκπαίδευσης και να θεσπίζει την προσωπική ευθύνη στις σχέσεις τους, τη φορτώνει με πρόσθετη απρόσωπη γραφειοκρατία. Αντί να ενισχύει την στήριξη των Σχολείων με άξια, ικανά και έμπειρα στελέχη, δημιουργεί γραφειοκρατικά όργανα μακριά από το σχολείο, άχρηστα στον εκπαιδευτικό της τάξης, στον μαθητή, στον γονέα.

3. Καταπάτηση της αξιοκρατίας κατά την επιλογή στελεχών, κομματική άλωση και αδιαφορία για τις προβλέψεις του Συντάγματος

Υπηρετώντας την ισοπεδωτική αντίληψη "όλοι στην εκπαίδευση κάνουν για όλα" επιχειρεί να εισάγει ένα ιδιότυπο rotation στις θέσεις ευθύνης (Συντονιστών Ε.Ε., Διευθυντών/ντριών Σχολείων κλπ), ανεξάρτητα από γνώσεις, ικανότητες, εμπειρία. Για τον σκοπό αυτό τίθενται μια σειρά προϋποθέσεων αποκλεισμού ικανών στελεχών, όπως η πρόβλεψη ότι «δεν επιτρέπεται η επιλογή για τρίτη συναπτή θητεία σε όμοια θέση στελέχους της εκπαίδευσης», η οποία ελέγχεται ως αντισυνταγματική, αφού καταργεί το δικαίωμα ενός δημοσίου υπαλλήλου στην επαγγελματική του εξέλιξη. Παράλληλα, έχει γίνει μια αριστοτεχνική επεξεργασία στον αποκλεισμό συγκεκριμένων κριτηρίων (π.χ. επιστημονική-παιδαγωγική καθοδήγηση), στη βαρύτητα της μοριοδότησης των επιμέρους κριτηρίων (π.χ. ύψιστη βαρύτητα στη διδακτική έναντι κάθε άλλης υπηρεσίας) και στα πλαφόν που έχουν τεθεί (π.χ. στα επιστημονικά χαμηλό), με στόχο όχι την επιλογή των άριστων, αλλά των αρεστών. Κεντρικό επιχείρημα η «ανανέωση». Στην πράξη με τις προϋποθέσεις που βάζουν ενισχύουν τους αποκλεισμούς «νέων» και με τον τρόπο μοριοδότησης των κριτηρίων ενισχύουν την αρχαιότητα.

Βασικό εργαλείο για την κομματική άλωση του κράτους τα συμβούλια επιλογής με πιο χαρακτηριστική την περίπτωση του απόλυτα ελεγχόμενου Περιφερειακού Συμβουλίου Επιλογής που δεν παρέχει κανένα εχέγγυο αντικειμενικότητας. Τα μέλη του συμβουλίου επιλογής Σ.Ε.Ε. τα επιλέγει με σχεδόν απόλυτο δικαίωμα ο «μετακλητός» Περιφερειακός Διευθυντής Εκπαίδευσης και ανάμεσά τους θα υπάρχει και Διευθυντής σχολείου. Θα συμβαίνει δηλαδή το παράδοξο και οπωσδήποτε αντισυνταγματικό, διευθυντής σχολείου να συμμετέχει σε διαδικασία που θα επιλέγει τον αξιολογητή του ή τον αξιολογητή των συναδέλφων του.

Ζητήματα αντισυνταγματικότητας θα δημιουργήσει και το γεγονός ότι για την επιλογή των στελεχών προβλέπεται αξιολόγηση, ενώ για τον εκπαιδευτικό που δεν έχει καταλάβει ως τώρα, θέση ευθύνης, η αξιολόγηση δεν θα υπολογίζεται ως μη υπάρχουσα. Θα συμβεί δηλαδή να υπάρχει διαδικασία επιλογής με διαφορετικά κριτήρια μεταξύ των υποψηφίων. Δηλαδή, για μία ακόμη φορά Κυβέρνηση και Υπουργός Παιδείας νομοθετούν αντιβαίνοντας στον θεμελιώδη Καταστατικό Χάρτη της χώρας.

4. Στοχοποίηση Σχολικών Συμβούλων και γενικότερα εκπαιδευτικών με προσόντα και προσφορά

Μια από τις βασικότερες «μέριμνες» των συντακτών του νομοσχεδίου είναι η κατατόμηση των στελεχών που υπηρετούν σε θέσεις σχολικών συμβούλων (Σ.Σ.). Προσβλέποντας στην ικανοποίηση του κατώτερου δυνατού παρονομαστή του λαϊκισμού, δηλαδή της μνησικακίας και του φθόνου, εισηγούνται την κατάργηση του θεσμού των Σ.Σ. και την δίκην τιμωρίας «επιστροφή» τους στον χώρο της σχολικής μονάδας - από τον οποίο ποτέ δεν έλειψαν- ίσως γιατί οι Σ.Σ. το 2014, ως θεσμικά όφειλαν, δεν αρνήθηκαν να αξιολογηθούν, ούτε να μετάσχουν στις διαδικασίες αξιολόγησης, την οποία κατήργησε με την έλευση της στην εξουσία η κυβέρνηση των ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ.

Η στοχοποίηση εξάλλου των Σ.Σ είναι εμφανής τόσο στην απαξιωτική ρητορική της πολιτικής ηγεσίας, όσο και σε μειωτικές αποφάσεις, όπως η ελάττωση του επιδόματός τους κάτω από αυτό των διευθυντών σχολείων. Χαρακτηριστικές της στοχοποίησης είναι οι ρυθμίσεις για:

- μείωση της μοριοδότησης των σχολικών συμβούλων για άσκηση καθηκόντων ευθύνης στο επίπεδο του υποδιευθυντή σχολείου,
- ουσιαστική ακύρωση της, νομοθετικά κατοχυρωμένης ως διδακτικής, υπηρεσίας σε θέση σχολικού συμβούλου (υπαγωγή σε δυσμενέστερη ρύθμιση),
- πρόσθετη προϋπόθεση αποκλεισμού μόνο για Συντονιστές ΕΕ (που είναι αντίστοιχοι των ΣΣ) και όχι για τους προϊσταμένους τους Περιφερειακούς Διευθυντές Εκπαίδευσης η ξένη γλώσσα.

5. Σπατάλη ανθρώπινου δυναμικού στη γραφειοκρατία, αδιαφορία για την "πρώτη γραμμή", τη σχολική τάξη

Μια πρόταση που υπηρετεί την εξοικονόμηση πόρων σε περίοδο δημοσιονομικής στενότητας για τη χώρα θα μπορούσε να έχει ένα ισχυρό επιχείρημα. Όμως, το Νομοσχέδιο που έχει κατατεθεί δημιουργεί πρόσθετα βάρη. Διότι ενώ μειώνει από 830 σε 530 τα στελέχη επιπέδου σχολικών συμβούλων, δημιουργεί ανάγκη για στελέχωση 1067 θέσεων προσωπικού στα ΚΕΣΥ. Πρόκειται για άλλο ένα φαινόμενο άσκοπης διόγκωσης του κράτους, αύξησης θέσεων στη γραφειοκρατία, που αποτελεί γόνιμο πεδίο για πελατειακή και ρουσφετολογική αξιοποίηση. Όπως έγινε με την αύξηση κατά περίπου 2000 των θέσεων της κεντρικής και των περιφερειακών υπηρεσιών του ΥΠΠΕΘ και με τη δημιουργία περισσότερων από 600 θέσεων ευθύνης με τον νέο οργανισμό. Και αυτά συμβαίνουν την ίδια στιγμή που οι τάξεις – «η πρώτη γραμμή» της εκπαίδευσης στελεχώνονται με αναπληρωτές, δημιουργώντας τεράστια προβλήματα στη λειτουργία των Σχολείων, στους μαθητές και στους ίδιους τους εκπαιδευτικούς.

Παράλληλα, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα δημιουργήσουν πρόσθετο κόστος μετακίνησης. Οποιαδήποτε μετακίνηση κάποιου μέλους του ΠΕΚΕΣ από την έδρα της Περιφέρειας π.χ. Λαμία στις Σχολικές Μονάδες, π.χ. στην Κύμη θα κοστίζει περισσότερο από το τριπλάσιο μηνιαίο επίδομα του Σχολικού Συμβούλου που αντικαθίσταται και είχε έδρα σε συγκεκριμένο νομό.

6. Υποβάθμιση της αυτοαξιολόγησης σε γραφειοκρατική, διεκπεραιωτική διαδικασία

Η αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου αποτελεί την επικρατούσα στα αναπτυγμένα εκπαιδευτικά συστήματα μορφή αξιολόγησης, η οποία συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη κουλτούρας βελτίωσης, στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας και στη δημιουργία Σχολείων – κοινοτήτων μάθησης.

Με το άρθρο 47 – «Συλλογικός προγραμματισμός και ανατροφοδοτική αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου των Σχολικών Μονάδων» - η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ υιοθετεί κατ' επίφαση την αυτοαξιολόγηση, που θεωρούσε καταστροφή για την Εκπαίδευση και αναστάτωνα την κοινωνία. Παράλληλα όμως την υποβαθμίζει και την φαλκιδεύει μέσα από αντιφατικές προβλέψεις. Αλλού φαίνεται ότι θα εξαντλείται σε μια τυπική έκθεση, από αλλού προκύπτει ότι θα οδηγεί σε σχέδιο δράσης, ενώ δεν υπάρχει αναφορά στο «Παρατηρητήριο της Αυτοαξιολόγησης». Είναι σαφής ο σκοπός να μετατραπεί σε μια τυπική και γραφειοκρατική διεκπεραιωτική διαδικασία, χωρίς ουσιαστικά εχέγγυα εγκυρότητας και αξιοπιστίας.

7. Λαϊκισμό και στην αξιολόγηση

«Οι εκπαιδευτικοί της τάξης δεν αξιολογούνται» έλεγε το προσχέδιο του Οκτωβρίου του 2017. Η λαϊκίστικη διαχείριση του θέματος της αξιολόγησης στο σχέδιο έχει ενισχυθεί. Οι εκπαιδευτικοί δεν αξιολογούνται. Αξιολογούν όμως με ανώνυμο ερωτηματολόγιο τα στελέχη. Δεν θα εκφέρουν απλά γνώμη αλλά θα βαθμολογούν με αριθμητική κλίμακα. Θα ισχύει το πρωτοφανές, οι εκπαιδευτικοί να αξιολογούν μαθητές, να αξιολογούν τους προϊσταμένους τους αλλά οι ίδιοι να μην αξιολογούνται. Η δημαγωγία και οι ιδεοληπτικές εμμονές σε όλη τους την μεγαλοπρέπεια.

Το Νομοσχέδιο, κατά τα άλλα, επαναφέρει την αξιολόγηση, αλλά μόνο για τα στελέχη. Φαίνεται ότι απλά η Κυβέρνηση παίζει με το θέμα της αξιολόγησης που την εκθέτει στο κομματικό της ακροατήριο και προσπαθεί να εμπαίξει τους "θεσμούς".

Παραγνωρίζουν όμως οι συντάκτες ότι ο ευσυνείδητος εκπαιδευτικός αντιτίθεται στα μέτρα που προβλέπει το Ν/Σ, όχι μόνο για τις επιπτώσεις τους στο οικοδόμημα της εκπαίδευσης, αλλά και γιατί προσβάλλεται από τον τρόπο με τον οποίο εμφατικά εξαιρείται από την αξιολόγηση.

Και προσβάλλεται γιατί η εξαίρεσή του από την αξιολόγηση, που προφανής στόχος της είναι η λαϊκίστικη κολακεία του, δεν στερεί μόνο από την εκπαίδευση την αναγκαία ανατροφοδότηση αλλά και τον υποτιμά, καθώς τον υποβιβάζει, από πυρήνα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, σε έναν ανεύθυνο και αδρανή δευτεραγωνιστή της, που αδιαφορεί για τη βελτίωσή του, φοβάται την αξιολόγηση και επιθυμεί να την αποφύγει.

Το σχέδιο νόμου υπηρετεί την κομματική αντίληψη για τον απόλυτο έλεγχο της Διοίκησης της Εκπαίδευσης, την ανάγκη ικανοποίησης του κομματικού ακροατηρίου και την αδιαφορία για την αναβάθμιση της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που συνδέονται με την ουσιαστική στήριξη Σχολείων και εκπαιδευτικών, τη λογοδοσία, την επιμόρφωση, την αξιολόγηση, την αποκέντρωση. Εμπεριέχει αντισυνταγματικές προβλέψεις, είναι άδικο, θα δημιουργήσει πολλά προβλήματα, δεν επιδέχεται διορθωτικές παρεμβάσεις και η μόνη λύση είναι να αποσυρθεί.

Η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας έχει υποχρέωση απέναντι στην ελληνική κοινωνία και την εκπαιδευτική κοινότητα να παρουσιάσει ένα καλά επεξεργασμένο και τεκμηριωμένο, ολοκληρωμένο,

σύγχρονο και αξιοκρατικό σχέδιο για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, που τόσο πολύ έχουν ανάγκη τα Σχολεία.

Από το Διοικητικό Συμβούλιο της «ΠΡΩ.ΠΑΙΔΕΙ.Α.», ΑΜΚΕ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Μ. ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ, Καθηγητής

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ, Τομέας Μαθηματικών, Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών & Φυσικών Επιστημών,
Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, GR157-80, ΑΘΗΝΑ, ΕΛΛΑΔΑ. Τηλ.: 210 7721779, Κινητό: 6972 706447

e-mail: nikolas@central.ntua.gr, stavrakakis.nikolaos@gmail.com <http://www.math.ntua.gr/~stavraka/>